

[Hans Schmidt.]

have været uforsvarligt at afvise, f. eks. garantier med hensyn til mulige følger af fri bevægelighed for arbejde og kapital.

Det er sandsynligt, at initiativet nu må tages af Danmark selv, og jeg kan ikke se rettere, end at det må ske inden alt for længe. Når Frankrig og Holland på et senere tidspunkt har udvidet deres produktion af landbrugsvarer på vor bekostning, vil det være vanskeligt at forlange denne skruet tilbage. Alt dette må ses på den alvorlige baggrund, som den højtærede udenrigsminister ridsede op ved behandlingen af de verdensomspændende spørgsmål. Europas samling er en af forudsætningerne for, at de kan klares med noget held. Det har den seneste udvikling godtgjort ved USAs krav om en øget europæisk indsats i udviklingslandenes tjeneste. I denne forbindelse vil også jeg gerne tilslutte mig den høje regerings tillidserklæring til FN's generalsekretær, Dag Hammarskjöld.

Aksel Larsen: Et provinsdagblad har bedt mig fremkomme med en udtalelse om, hvorvidt det, man kalder lovjaskeri i folketinget, kan undgås. Jeg har svaret, at det ville i alt fald hjælpe, hvis folketinget blev helt eller delvis fritaget for at bruge megen tid til mindre væsentlige spørgsmål og så til gengæld brugte mere tid og flere kræfter på de betydningsfulde spørgsmål, hvortil jeg ikke mindst regner de udenrigspolitiske.

Efter min mening beskæftiger folketinget sig for lidt med udenrigspolitik, og denne debat er et eksempel på det. Det er sjældent, vi har en udenrigspolitisk debat, og når vi har det, går det som oftest, som det er gået i dag, at forskellige spørgsmål hele kompasset rundt puttes i én gryde, og så kommer der ikke rigtig noget ud af det. Naturligvis må vi være glade for, at det ærede medlem hr. Per Federspiel også har kritiseret dette forhold, men min glæde er noget behersket, da jeg er vidende om, at det ærede medlem hr. Per Federspiels parti — jeg ved ikke, om det er det ærede medlem hr. Per Federspiel personlig — netop har været årsagen til, at vi her har fået mange forskelligartede spørgsmål rodet sammen i en forespørgselsdebat om udenrigspolitik imod de ønsker, der næredes fra

mit partis side. Vi havde ønsket, at man tog en speciel udenrigspolitisk debat om Congosituationen og krisen i De Forenede Nationer, og at man så ved en anden lejlighed diskuterede markedsplanerne, og hvad dertil hører. Men vi blev altså overstemt ved forhandlingen mellem partierne, og derfor er vi i den situation, at intet kan behandles tilstrækkelig udførligt; og hvis der skulle træffes beslutninger, ville det være uhyre vanskeligt at formulere dem, fordi man ikke kan formulere beslutninger, der drejer sig om så at sige hele det verdenspolitiske univers. Men i hvert fald har dette gjort det nødvendigt, at jeg har taget ordet for specielt at tale om markedsplanerne og markedsproblemerne.

Om disse vil jeg sige, at efter den højtærede udenrigsministers fremstilling hersker der mildt sagt nogen uklarhed og nogen usikkerhed. Det er meget godt, at det ærede medlem hr. Per Hækkerup her fastslår tingets enighed om, at vi skal tilstræbe en bredere europæisk løsning, men denne enighed er rigtignok betinget af, hvilken art løsning der bliver nået; den er betinget af, hvilke politiske følger en sådan løsning får, og hvordan en sådan løsning vil påvirke dansk økonomi.

Hvordan mulighederne vil være, fremgår efter min opfattelse ikke af den redegørelse, vi har fået, men jeg forstår i øvrigt på den højtærede udenrigsministers udtalelser her, så vel som da han udtalte sig om spørgsmålet i Nordisk Råd, at han uhyre gerne ville være optimistisk med hensyn til det, man kalder broslagning eller samarbejde mellem de to vesteuropæiske markedsgrupper, men at kendsgerningerne giver ham al mulig grund til at nære pessimisme netop med hensyn til broslagning, associering eller eventuelt sammenslutning af de seks og de syv. Denne pessimisme hos den højtærede udenrigsminister synes at herske uanset hans egne inderste ønsker, og uanset at visse kredse i England i lige så høj grad som Danmarks udenrigsminister ønsker en eller anden form for sammenslutning eller samarbejde mellem de seks og de syv. Så vidt jeg forstår på det ærede medlem hr. Per Federspiel, er det også det ærede medlems opfattelse, at der er større chance for, at kløften mellem de to markeder graves dybere og bredere, end at den bliver fyldt ud.